

Nr 225

Av herrar **Boija** och **Enskog**, *rörande svensk anslutning till Madridöverenskommelsen angående internationella varumärkesregistreringar.*

(Lika lydande med motion nr 265 i Första kammaren)

I samband med den allmänna översynen av lagstiftningen på immaterialrättens område torde det kunna ifrågasättas om icke uppmärksamhet även bör ägnas åt frågan huruvida Sverige bör ansluta sig till Madridöverenskommelsen angående internationell varumärkesregistrering. Nämnade överenskommelse undertecknades den 14 april 1891, och sammanlagt tjuogoett länder är för närvarande anslutna till densamma. De viktigare av dessa länder är Belgien, Frankrike, Spanien, Portugal och Italien, Nederländerna, Tyskland, Österrike, Ungern, Tjeckoslovakien, Schweiz och Jugoslavien. Bland de länder som står utanför överenskommelsen märks främst Förenta staterna och England samt de nordiska länderna. Madridöverenskommelsens text reviderades senast i Nice 1957.

Innebörden av denna konvention är icke att den internationella registreringen medför något slags materiell varumärkesrätt av överstatlig karaktär och med eget innehåll. De till konventionen anslutna länderna behöver sålunda icke laborera med två olika materiella varumärkesrätter, en nationell sådan och en internationell. I själva verket syftar Madridöverenskommelsen uteslutande till att vara ett förenklat och kostnadsbesparande medel för en märkesinnehavare att få sitt varumärke registrerat utomlands. Sedan han fått internationell registrering blir märket i de olika staterna emellertid att bedöma helt efter respektive lands egen varumärkeslag.

Den grundläggande principen i överenskommelsen är att en enda anmälan hos Bernbyrån skall ersätta registreringsansökningar i de olika konventionsstaterna. En ansökan om internationell registrering kan med hänsyn härtill betraktas som principiellt likvärdig med ett tjugotal olika utlandsansökningar. Detta system måste otvivelaktigt sägas ha flera fördelar även om det icke skall förnekas att det även har vissa nackdelar. Dessa har emellertid delvis undanröjts genom de ändringar i konventionstexten som gjordes vid den ovannämnda konferensen i Nice 1957.

Det har från olika håll anförts att en anslutning till Madridkonventionen för en medlemsstat kan bli ganska betungande. Enligt bestämmelserna skall nämligen Bernbyrån så snart en stat anslutit sig till överenskommelsen giva

registreringsmyndigheten i staten i fråga ett s. k. kollektivt meddelande om alla internationellt registrerade märken som vid tidpunkten för anslutning åtnjuter skydd. Genom detta meddelande skall skydd i det nyanslutna landet anses tillförsäkrat alla i kraft varande internationella varumärken. Den nytillkomna staten har emellertid möjlighet att inom ett år förklara sig icke kunna bevilja skydd för ett visst märke eller för vissa märken. Antalet gällande internationella registreringar torde uppgå till bortåt 100 000, varför denna speciella anslutningsform utan tvivel kan bli mycket betungande för länder med granskningsystem. Emellertid torde svårigheterna i detta speciella fall icke behöva betonas, då konventionsartiklarna även ger möjlighet till en lindrigare form av anslutning, vilken innebär att en stat som ansluter sig till konventionen har rätt att förklara att skydd skall tillkomma endast de märken som blir internationellt registrerade fr.o.m. anslutningsdagen. Undantag från denna regel gäller endast för tidigare internationellt registrerade märken som på grund av nationell registrering redan åtnjuter skydd i den nyanslutna staten. I nu angivet hänseende torde således inga bindande skäl kunna anföras mot en anslutning till Madridöverenskommelsen.

Verkan av den internationella registreringen är att märket erhåller skydd i var och en av de anslutna staterna på samma sätt som om det direkt hade anmälts och registrerats i staten i fråga. Registreringsförfarandet är emellertid icke avslutat i och med att ansökningen har lett till internationell registrering. Överenskommelsen tillåter nämligen att länder med granskningsystem låter sin granskning omfatta också de internationella registreringarna, vilket kan leda till att staten inom sitt territorium av ena eller andra anledningen vägrar märket skydd. Som exempel kan nämnas att Nederländerna, som i fråga om sin granskningspraxis i flera hänseenden är jämförbart med de nordiska länderna, har vägrat skydd åt sammanlagt omkring 30 % av alla internationella registreringar. Trots att varje stat således har möjlighet att vägra registrering åt märke som icke uppfyller de krav som i nämnda stat uppställs av lag och praxis blir följderna av en anslutning till Madridöverenskommelsen otvivelaktigt en stark ökning av antalet registrerade varumärken i respektive lands varumärkesregister.

Det ligger då nära till hands att fråga sig hur stor ökningen av de nationella patentverkens arbetsböda kommer att bli och vilka ekonomiska konsekvenser man kan vänta av en anslutning. Beträffande den ökade arbetsbödan har det vid något tillfälle framhållits att en anslutning till Madridöverenskommelsen för Sveriges del troligen skulle komma att medföra en ökning av registreringsärendena med i varje fall bortåt 2000 ansökningar om året, en siffra som ter sig betydande i jämförelse med det årliga antalet varumärkesansökningar i svenska patentverket, vilket ligger lågt räknat omkring 3000. I fråga om de ekonomiska konsekvenserna har det påpekats att de låga registreringsavgifter som uttages för de internationella registre-

ringarna skulle komma att te sig orimligt låga för länder med ett granskningssystem. För 2000 internationella registreringar per år skulle Sverige sålunda endast komma att uppbära ett belopp av omkring 70 000 kronor, vilket bör jämföras med siffran 120 000 kronor, till vilken kostnaderna för motsvarande antal nationella registreringar lägst uppgår.

Emellertid kan väl den viktigaste bedömningsgrunden för svaret på frågan huruvida Sverige bör ansluta sig till Madridöverenskommelsen dock ej anses vara huruvida registreringsmyndigheten skulle få mer arbete och mindre ersättning för detta. Det avgörande bör i stället vara om landets näringsliv skulle vara betjänt av en anslutning. Om det skulle innebära mycket stora fördelar för näringsidkarna att ha tillgång till internationell varumärkesregistrering, måste argumenten om den ökade arbetsbördan och de låga inkomsterna för patentverket anses väga synnerligen lätt. Det torde sålunda utan överdrift kunna påstås att den förlust på 50 000 kronor som enligt ovan gjorda beräkningar skulle uppstå för patentverket vid granskning av internationella registreringsansökningar mer än väl skulle komma att kompenseras genom den vinst som för svensk industri skulle uppkomma redan genom inlämnandet av ett fåtal registreringsansökningar.

Vid en bedömning av frågan huruvida en anslutning av Sverige till Madridöverenskommelsen skulle fylla ett behov kan man få en viss ledning genom att undersöka huruvida svenska näringsidkare i någon anmärkningsvärt hög grad har sökt erhålla internationella registreringar. Med hänsyn till bestämmelsen att den som vill söka internationell registrering skall vara medborgare eller bosatt i stat ansluten till överenskommelsen eller äga industri- eller handelsföretag där kan endast sådana svenska företag som har utländska dotterbolag och liknande komma i fråga under nuvarande förhållanden. Därvid kan konstateras att svenska företag inom läkemedelsindustrien, förpackningsindustrien och kosmetikindustrien har skaffat sig internationella registreringar via sina utländska dotterföretag. Ett större svenskt företag inom pappersindustrien är starkt betänkt på att följa exemplet. Därutöver har en lång rad av andra svenska industriföretag anmält sitt intresse för saken och gjort förfrågningar som tydligt visar att de har för avsikt att använda sig av denna möjlighet så snart den står öppen. Härtill kommer så det stora antal svenska företag som för närvarande över huvud icke känner till att internationella registreringar existerar men som kan väntas utnyttja denna möjlighet när den står till buds. Självfallet har av ovan anförda skäl antalet svenska företag som söker internationella registreringar kommit att förbli ganska obetydligt, men att detta antal skulle i avsevärd grad komma att ökas vid en svensk anslutning till Madridöverenskommelsen är säkert.

Det som mer än någonting annat har aktualiserat denna fråga är att det i Europa har uppstått såväl en gemensam marknad som en frihandelssam-

manslutning. Av de till sex- och sjustatsgrupperna hörande länderna är det endast England och de nordiska länderna som står utanför Madridöverenskommelsen om internationella registreringar. Härigenom har frågan huruvida Sverige bör ansluta sig till Madridkonventionen kommit i ett nytt läge. Förändringen i situationen accentueras ytterligare genom införandet av en ny svensk varumärkeslag. Genom denna kommer skillnaden mellan svensk granskningspraxis och utländsk sådan förmodligen att bli mindre än tidigare, då vi genom den nya varumärkeslagen har reducerat registreringsprincipens dominans inom svensk varumärkesrätt och låtit varumärkets användning och inarbetning få större betydelse än tillförne. I detta sammanhang kan man även peka på de ändringar i konventionstexten som gjordes vid den ovannämnda konferensen i Nice 1957 och som kan sägas ytterligare minska skillnaden mellan internationella registreringar och svenska. Tyskland, Portugal, Holland och Egypten tillämpar ett system med förprovning av varumärkesansökningar som visar att det mycket väl går att förena en inhemsk provning med en registrering enligt det internationella systemet.

Vid en sammanfattning av de synpunkter som är relevanta för bedömningen av denna fråga kommer man till resultatet att de nationalekonomiska fördelarna vida överväger de nackdelar som har nämnts ovan. Många tecken tyder på att det redan nu finns ett stort intresse hos svenska industrieföretag för internationella registreringar av varumärken. Tillkomsten av sexstatsgruppen och EFTA-gruppen har ytterligare ökat detta intresse. Med hänsyn härtill får det anses vara angeläget att en utredning kommer till stånd rörande möjligheterna och förutsättningarna för Sveriges anslutning till Madridöverenskommelsen av år 1891 om internationella varumärkesregistreringar. Med hänsyn till det nordiska samarbete som på ett så förtjänstfullt och fruktbärande sätt har bedrivits i det varumärkesrättsliga lagstiftningsarbetet anser vi att en dylik utredning bör bedrivas i samarbete med övriga nordiska länder. Dessa befinner sig i samma läge som vi själva och kan antagas vara beredda att ompröva den inställning till frågan som de i likhet med Sverige hittills har haft.

Med hänsyn härtill hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att genom skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t måtte låta utreda frågan om huruvida Sverige bör ansluta sig till Madridöverenskommelsen av den 14 april 1891 rörande internationella varumärkesregistreringar, varvid denna utredning helst bör utföras i samarbete med övriga nordiska länder.

Stockholm den 25 januari 1961

Gustav Boija

C.-G. Enskog